

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrto leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrto leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištvo, na katero naj se blagovoltijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Stanje srbske vojske

je jake ozbiljno, da celo jako nevarno postalo. vendar pa ne še obupano. Gotovo je zdaj, da so Turki udarli in prodrali v srbsko zemljo, imajo v oblasti že dve srbski mesti: Knjaževac so Srbi pustili in Turki so ga požgali, zdaj pa najnovejše poročilo še poveduje, da so Srbi na nagloma pustili tudi Zajčar in sicer brez boja, kar kaže, da so Srbi Zajčar prostovoljno prepustili, ker hočejo v notranjem, na Moravi zjediniti vse moči in tu bode še le odločilna bitva. Dozdaj velike bitve še nikjer nij bilo. Pač pa je mogoče, da so Srbi na napačnem kraju pričakovali s svojo glavno silo sovražnika. Zdaj izpoznavajo, da jim je treba defenzivo še dalje v zemljo nesti. Pri tem bode sicer velik del Srbije opustošen, ali dokler ne bode velika bitka izgubljena za Srbe, tako dolgo ne bodimo potrti, ker še zmirom je upanje, da se z jedno srbsko zmago vse preobrne.

Mogoče je, kar trdijo stvari protivni listi, da je bil Černjajev prevarjen s tem, da Turki nijso nameravali glavne bitke ponuditi mu tam, kjer je je on pričakoval, ko je plan izpremenil, videč, da od kraja vojske in poprej uže dolgo pričakovani glavni vstanek v Bugariji in Bosni se nij izkazal. Sedaj ima Černjajev tretji popolnem defenzivni plan. Brez boja popušča na meji pozicije in zbira vso srbsko vojsko v sredini, najbrž nad Aleksincem v Moravske planjavi. Tu mora še le do glavne bitke priti. Poprej pa bodo Srbi vse klanca tako dolgo branili, dokler se bode dalo. Pri tem bode mnogo Turkov poginilo, ker tist, ki

v zavetji čaka in izza gore strelja, pak se potlej umakne, ima zmirom dobiček. Tacih klancev imajo pa Srbi mnogo. Kdo ve, če nij v planu Černjajevoga nekaj tacega, kar je Črnogorec Nikolaj uže pri Vrbici izvršil. Zato, prosimo, malo počakajte še vsi, kateri z duhom kloniti ali obupavati uže hočete. Za slabo, česar je Slovan uže vajen, je še vedno čas, a zdaj še nij.

Dr. Mekanec.

—r. Dr. Mekanec, jeden najboljših hrvatskih rodoljubov zapustil je politično polje. Pri sklepu zadnjega sedovanja je odložil svoj mandat, in v končnem poslovnem govoru ločil se od prijateljev in neprijateljev svojih. To in ono oko nij ostalo suho, ko je govoril in nad zbornico je ležala zavest da odhaja mož, katerega bode še dolgo pogrešala. Nekateri so njegovega odstopa veselili, a ti nijso ni najboljši Hrvati, še menj pa najboljši Slovani (in brez Slovanstva je Hrvatstvo nula.)

Le kratko časa je svetila Mekančeva zvezda in pri odhodu zapuščala le majhno krdelo zvestih prijateljev. Ognjen element je živel v srcu temu voditelju hrvatske narodne opozicije in govor njegov je prihajal kakor blisk mej navdušene poslušalce. Nij mu jednacega naslednika in zavest leta je morda z grenkobo napajala mu dušo. Časi so osorni in po Hrvatskem se je pričela širiti nekaka nevarna mehkota nasproti magjarskim terjatvam, katere bi kmalo narodno zavest kakor polip zadušile v svojih krempljih. Narodna večina v hrvatskem saboru dela poklone na

vse magjarske strani in iz Pešte se trudijo da bi jo zazibali v mirno pogubno spanje, ter navdali ves hrvatski narod z narkotizmom, da bi potem toliko lažje delali operacije na trupu njegovem.

In tu je bil dr. Mekanec na svojem mestu. Visoko je vihtil baklo slovanske narodne zavesti in spuščel luč na most, kateri veže Hrvatsko z Magjarsko in čez katerega Magjari tako pripravno prihajajo in Hrvatje tako težavno lazijo.

Magjari so zviti diplomatje, in dobro se jim mora gledati na prste, ter jim kričati na ušesa, naj ne pozabija storjenih pogodb. Mej Hrvatsko in Magjarsko je sedaj nagodba ali „sprava“, ali opravičen je dvom, da bi se tako sovražna nasprotnika kedaj v resnici ljubila — nemožno je.

Dr. Mekanec pa je čuval nad vsakim korakom magjarske vlade in za vsakim korakom je sumil nevarnost, pretečo hrvatskemu rodu. Bil je čuvaj visoko na stolpu, ali sedaj je odložil partizano z bolnim telesom in trudno dušo odšel k počitku. Politično delovanje mu nij prineslo sladkih sadov, mnogo so ga lastni bratje psovali in pri lastnih rojaki kot neplodivnega fantasta razkričali. Ali vender je svojemu rodu daroval moči telesne, daroval materijelno premoženje.

Pri odstopu ne more ponosno pokazati na vplive svojega dejanja. Bil je le čuvaj, bil je prorok, katerega beseda se je preradala preslišala v domovini. Mi pa želimo, da bi se ne vresničilo, kar je Mekanec slintil v patriotičnej svojej duši, mi sicer želimo, da bi na-

Listek.

Pomladanski valovi.

(Roman, spisal Ivan Turgenev; poslovenil dr. Maks Samec.)

„Leta vesela,
„Srčne dni,
„So kot valovi, —
„Hitro jih nij.“
Iz stare romance.

Ob dveh po polu noči se je vrnil v svoj kabinet. Strežaja, ko mu je prižgal svečo, pošlje iz sobe, se vrže na naslonjačo in zakrije lice z obema rokama.

Tacega truda, dušnega in telesnega še nij nikdar občutil. Celi večer je bil skupaj s prijetnimi ženskami in izobraženimi možmi; nekatere izmed dam so bile krasne in skoraj vsi možje so se odlikovali po svojem umu in in svojih talentih — on sam je besedoval jako uspešno in celo sijajno . . . in pri vsem tem se ga nij še nikdar posilil takšen gnjus do življenja, tak „taedium vitae“, o katerem uže stari Rimljani govorijo, nikdar ga še nij

kaj s tako nepremagljivo silo obvladalo in ga dušilo.

Da bi bil nekoliko mlajši, bi bil od tesnobe, dolzega časa, razdraženja zajokal: jedka, žgoča grenkoba, kakor grenkoba pelina jo napolnjevala njegovo dušo.

Nekaj neobranljivo hladnega in teškega ga je od vseh strani obstopilo, kakor jesenska, temna noč; — in on nij vedel, kako bi ubežal tej temoti, tej grenkobi. Na spanje še misliti nij bilo; to je vedel, da zaspiti ne more.

Začel je razmišljevati mudno, počasi in zlobno.

Razmišljeval je o nečimurnosti, nepotrebnosti, o malovrednosti vsega človeškega. Vse starosti so šle mimo njegovega duševnega pogleda — (on sam je nedavno dovršil 52. leto) — in nobena nij našla milosti pred njim. Povsod in zmiraj to večno prelivanje iz pustega v prazno, to butanje vode, ta na pol vestna, na pol zavedna omama samega sebe, — zakaj bi se dete ne utolažilo, zakaj joka — in tam zopet, kako hitro pade sneg na glavo in prihiti starost — in z njo neprenehoma rastoči,

vse razjedajoči in glodajoči strah pred smrtjo . . . in buh v peklo! To bi še bilo dobro, da bi se tako izigralo življenje! — Kaj to, pred koncem pridejo kakor rja na železo slabosti in trpljenja . . . Kot z burnimi valovi pokrito, kakor to pesniki popisujejo, se mu predstavlja morje življenja: ne; — njemu samemu se je zdelo to morje gladko, mirno in jasno do temnega dna; on sam sedi v majhnem majavnem čolnu — in zdaj na ta grozni temni dan se vidi grozna čudišča: vse pozemeljske nadloge, bolezni, muke, brezumnost, revščina, slepota . . . On gleda: in zdaj se vzdiguje grozno čudovišče iz pomorskega mraka, vidi se jasneje in zmiraj bolj zoprno-razgovetno . . . Še jedna minuta — in on prevrže čoln življenja! Zdaj se čudišče zopet izgubljeva, stemneva, spušča se na dno — in leži tam morda plesom se gibaje . . . Ali določen dan pride in z njim se bode čoln prevrnil.

Zdaj vzdigne glavo, skoči iz naslonjače, gre dvakrat po sobi, sede k pisalni mizi, potegne jeden predalček za drugim, začne premetavati svoja pisma, iskati med starimi, naj več ženskimi listi. Zakaj da je to delal, sam

godba z Azijati prinesla najlepše sadove hrvatskemu rodu, da si ne verujemo, da bi ciganska natura Magjarova kedaj Slovanu pravična bila.

Mi Slovenci Makancu ne pozabimo, da je bil on jedini v hrvatskem saboru, ki je imel srce in pogum Slovence in Jugoslovanstvo spominjati. Drugi v Pešto hodijo dijete brat, molčat v najvažnejšem času, in si ne upajo niti Hrvatiti biti, nikar da bi bili Jugoslovani!

Jugoslovansko bojišče.

Iz Carigrada poročata dva oficijalna telegrama, da so Srbi brez boja in samovoljno pustili Zajčar in se nazaj pomaknili. — Včeraj smo čitali, da je bila vas Grljan od Turkov vzeta, ki prerezuje cesto mej Vratarnico in Zajčarom.

Iz Rusije se poroča, da se je dosedaj za borečo se Srbijo nabralo 15 milijonov rubljev. Lep dokaz, da mej slovanskimi rodovi še živi slovanska zavest.

Črnogorci so po slavnej zmagi pri Volčjem dolu pokopali turške in svoje pobite. Z vojaškimi častni je bil zagreben tudi Selim paša, kateremu je v sredi najhujšega klanja črnogorski serdar preklal glavo. Knez Nikita je poslal parlamenterja pred Bilek, kateri bi bil poveljnika turškega prosil, da naj pokoplje ubite, pred mestnim obzidjem gnjijoče. Turki pa so parlamenterja po svoji navadi s svinčcem sprejeli. Kje je olika, pri surovih Črnogorcih, ali pri „mehkih“ Turcih?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. avgusta.

Italijanski kraljevič Humbert je z lepo svojo soprogo sedaj na Dunaji, kjer se mu izkazuje njegovemu stanu primerne časti.

Na **Ogerskem** še vedno straši Belovarska zarota. Magjarski listi gledajo velike strahove v tej reči, ter kličejo boga in vraga na pomoč. Odstaviti hočejo vse belovarske uradnike, ter preložiti tudi ondotne žandarje v Zagreb, kjer v Belovaru še celo ti čuvaji postav baje rogovilijo ter se udeleževajo strašnih zarot zoper magjarski globus.

Magjarski minister kupčije bode baje odstopil in potem — ne dobi več naslednika. Združilo se bode ministerstvo komunikacije in kupčije v jedno.

Patrijarh Ivačković namerava pri cesarju

prositi za nemagjarske rodove na Ogerskem, katere Magjari tako sistematično zatirajo. Bog daj da bi korak blagega moža ne ostal brez vspeha!

Vnanje države.

Na **Francoskem** vzdigujejo zopet glave bonapartisti, ter vzbujajo po deželi agitacijo, boljše stvari vredno. Kakšni lisjaki so ti politikarji, se je pokazalo pri razpravi o budgetu za vojsko. Bonapartist Dréolle je dejal mej debato, da zbornica nema pravice posvetovati se in sklepiti o armadi in njenih potrebah, ker armada je nad ustavo! To bi bilo se ve da k pridru bonapartistom, kateri bi potem z lehkostjo odstavili vlado sedanjo, ter privlekli Napoleona IV. nazaj v Francijo. Prizvidno je pa tudi, da hoče Dréolle nevarna teorija na vojaščino vplivati, češ, da največji prijatelji armade so vendar le bonapartisti! Ali nesramni Dréolle je bil pozabil, da francoske zbornice ne vodi več mehki Buffet, ampak pri tacih priločnostih odločni Grevy, kateri je kričal v resnici tudi ostro pogrjal in k redu poklical.

Amerikanci uže tudi ne uživajo preveč dobrih finančnih razmer. Kongres je ravno sedaj izvolil odsek, kateremu je naročil, da finančno in in kupčijsko stanje v državi preiskava in potem zbornici poroči o tej stvari predloži. Upajo, da iznajde leta komisija pripomočke, s katerimi da se naj regulira valuta.

Dopisi.

Iz Idrije 8. avg. [Izv. dop.] (Nova šola. — Volitve v mestni zastop.) Rudarski erar je sklenil sezidati v Idriji novo šolsko poslopje, katero ima vsem željam, katere se od šolskega poslopja ne samo v sanitarnem, nego tudi v družini obzirih zahtevajo, ustrezati. Poslopje bode v teku prihodnjega leta končano in v teh velikanskih prostorih zbiralo se bode nad 600 ukapotrebnih otrok slovenskih mater. Vnet za napredek, za izobraževanje in razširjanje omike žali mi vendar vsak pogled oko, vsakokrat spominjam se z žalostjo šopiranja nemščine. Na monumentalnem poslopji, kinču vsega mesta, sredi mej slovensko govorečimi prebivalci idrijskega mesta, na poslopji, v katerem se ima našej mladini v domačem jeziku kal omike in nabrazevanja vsaditi, stoji z velikimi črnimi črkami napis: „K. k. Werksvolksschule“. Pri našej prevelikej ponižnosti bi ne zahteval, da bi bil samo slovenski napis, a zahtevati bi

smel z vso pravico, da bi bil poleg nemškega, tudi slovenski napis.

Vendar se je idrijskemu županu izljubilo nove volitve za mestni zastop razpisati, dobro vedoč, da je njegovemu županovanju, boljše rečeno, njegovemu službovanju L. in O. odzvonilo. Agitacija od narodne in neodvisne rudarske strani pričela se je jako živo. Pri običnem nezadovoljstvu z dozdanjim županovanjem nadejati se je, da bodo rudarji v tretjem volilnem razredu same neodvisne može v mestni zastop volili; ako se to posreči, sigurno bode župan naroden, in naše za narodno stvar uže na pol izgubljeno mesto postalo bode zopet narodno. V družem volilnem razredu zmaga nam je gotova. V prvem kandidujejo tudi Slovenci, sicer ne z velikim upom zmage, a morda vendar z vspehom, ako bodo gg. učitelji, sicer nekoliko narodni, a zraven od sile boječi (čemu pač? Ur.), slovenskim kandidatom glasove dali. Od omikanih, neodvisnih in izobraženih učiteljev smeli bi se tega nadejati.

Nikar pa ne smete gosp. urednik misliti, da protivna stranka ne agituje, da ne napenja vseh žil, narobe, zopet se bode na onej strani kakor vsakokrat z dovoljenimi in nedovoljenimi, s pravičnimi in krivičnimi sredstvi vplivalo in pritiskalo na volilce. Uže je slaboglasni „os et manus“ vseh tukajšnjih nemškutarjev v uradnih urah svojim podložnim pisčem ukazal nad 200 volilnih listkov napisati; uže vidim njegove creature letati od hiše do hiše, ter volilcem volilne listke vsiljevati, in njega samega od hiše do hiše letajočega. kmalu zapeljivo sladko se smijočega, kmalu kakor tiger na ubozega delavca planečega, in kmalu žugačega, in zopet z laži-obljubami neodvisne volilce v svoje zanjke lovečega. In če ne zinaga njegova stranka, je pač skoro čudež, vsaj je toliko blaga v raznih zalogah, lesa, železa, jekla itd., s katerim se tudi najpoštenje (?) neodvisne in narodne volilce pregovoriti. Če je pa to pošteno, naj sodi svet; če obstoji v tem volilna svoboda, naj sodijo njegovi predstojniki, kateri c. kr. postave spoštujejo in katere jaz s tem na tako početje same opozorujem. V petek in soboto bodo volilni dnevi, naj se udeleže te volitve

nij vedel, on nij ničesar iskal, hotel je le s kakoršnimkoli poslom odpraviti misli, katere so ga tako mučile. Odpre nekoliko pisem, kakor so mu ravno v roke prišla — (v jednom izmej njih je šopček suhih cvetlic, prevezanih z obledelo nitko) — skomucne s plečami, pogleda v peč, vrže pismo na stran; nameraval je brez dvombe sežgati vso to nepotrebno stvar. Brzo je vtikal roke zdaj v ta, zdaj zopet v drug predalček; zdaj odpre na široko svoje oči, potegne iz predalčka počasi malo osmovogeljato korbico starega kroja, ter prizdigne polagoma njen pokrov. V korbici, pod dvojnato skladjo ožoltelega, volnenega papirja je našel mali granatni križec.

Nekoliko trenutkov je zdvombo v svojej duši ogledoval križec — kar na jedenkrat tiho zakrikne . . . To nij bila ne žalost in ne radost, kar so izraževale črte njegovega lica. Jednak izraz se pokaže pri človeku, ki se nepričakovano sreča z družim človekom, katerega je uže davno izgubil iz vida, katerega je nekdanje ljubil in ki se je zdaj nepričakovano vzdignil pred njegovim pogledom, res on — in ves spremenjen v letih.

On vstane, se vrne k peči, sede zopet v naslonjačo — in zopet zakrije lice z rokami . . . „Zakaj denes? in ravno denes?“ mu je brodil po mislih — in spomnil se je na mnogo, uže davno proteklo.

Potreba je, da naj popred imenujemo njegovo ime, domovino in rodbino. Imenovali so ga Sanin, Dimitrij Pavlovič.

Premišljeval pa je to-le:

I.

Bilo je le 1840. Sanin je dokončal 22. leto in je bil v Frankobrodu na poti nazaj iz Italije v Rusijo. On je bil iz nižjega stanu, ali neodvisen in brez rodbine. Po smrti odaljenega očeta mu je ostalo nekoliko tisoč rubljev in odločil se je porabiti jih izven meje svoje domovine pred nastopom službe, pred ko si naloži cesarsko breme, brez katerega mu osigurano bivanje nij misliti bilo. Sanin je točno izpolnil svojo namero in je vse tako spretno razporedil, da je imel na dan svojega prihoda v Frankobrod še ravno toliko denarja, kolikor ga je trebalo, da se pride v Petrograd. Leta 1840 je še bilo malo železnice in turisti so se le vozili v poštnih kočijah.

Sanin je vzel prostor v privozu (beiwagen); pošta je imela še le ob najednostih zvečer otiti. Časa mu je ostalo še dosti. K sreči je bilo vreme jako lepo — in Sanin, ko je odobedoval v znamenitej tadašnji gostilnici „pri belem labudu“, se odpravi po mestu pogledat. Šel je gledat Danekerjevo Ariadno, ki se mu je dopala le malo, obiskal je dom Goethejev, od katerega del je čital samo Wertherja in še tega v francoskem prevodu. Na to se gre sprehajati po bregu Majna, poskačuje, kakor se spodobi pravemu popotniku. Ob šestih zvečer pride ves truden in s prasnimi nogami v jedno izmej neznatnih ulic Frankobroda.

Na to ulico nij mogel dolgo potem pozabiti. Na jednej izmej malo hiš te ulice je bilo videti kazalo: „Italijanska konditorija. Giovanni Roselli,“ katero je vabilo k sebi mimo gredoče. Sanin je šel noter, da bi izpil kupico limonade. V prvej sobi, kjer je stalo za štacunsko mizo na policah barvane omare, ki je na kako apoteko spominjala, nekoliko buteljij s zlatimi napisi in tudi nekaj steklenih shrambic s sladkorjem, s šokoladnimi gibaničicami in

vsi volilci, naj volijo same neodvisne može, drugače bode župan zopet stari. Naj bode pritisek še tako hud, bodite volilci preverjeni, da vam pri izpolnjevanju svojih dolžnostij **nihče škodovati ne more**: naj bodo obljube še tako zapeljive, bodite prepričani, da je velik razloček mej obljubo in izpolnitvijo obljube. Udeležite se volitve v obilnem številu in spominjajte se, da niste samo rudarji, nego tudi meščani idrijskega mesta, pa da vam je volilna svoboda garantirana po postavi ali zakonu, ki je nad vsemi!

Iz Šoštanja 7. avg. [Izv. dop.] Pred malo tedni se je tukaj snoval neki „gesangsverein“ pod vodstvom tukajšnjega učitelja H., in ima sedaj 8 članov. Omenjena korporacija je sedaj uže dosti zmožna dozdevala si, javno nastopiti in tako napravi včeraj po polu dan izlet v krčmo, par sto korakov od trga oddaljeno. Tamkaj se zabavljajo do večera, prepevaje švabske pesni sami sebi (— slovenski baje le dve znajo —) katerih partituro so iz papirnega koša uže njih vrednih prededov posiskali.

Vrnivši se podajo še v krčmo, ter svojo švabsko zabavo nadaljujejo. Tamkaj tudi jaz za mali trenotek poslušam petje, a vmes mi na uho zadone tako čudni tako strašni mollakordi, da sam učitelj, njih vredni vodja, niti se ne upa više z njimi peti, i po takim odrine.

Sedaj se začenjajo mej njimi prepiri; jeden pevec nekega mirno sedečega gosta zgrabi ter ven vrže, potem literško flašo proti krčmarjevej glavi zaluči. in tako končno oni bas-producent sam, če prav ne prostovoljno, pot skozi vrata vzame.

Oglejmo si še malo članove tega društva. Razen učitelja-vodja najdemo par tržanov one stare šole pod Bach-ovim absolutizmom, ki še tudi denes menijo: dass die slavische Sprache höhererorts noch nicht sanktionirt ist;“ dalje vidimo par v nekem rudniku na Koroškem odpuščenih rudokopov in končno še necega po šubu priganega in sedaj tu služkega pisarja. Tukaj pač velja pregovor v popačenej slovenščini: „gliha vkup štrih.“

Domače stvari.

— (Neumno in hudobno uredovanje c. kr. uradne „Laib. Ztg.“) smo uže

ledenci¹⁾ — v tej sobi nij bilo žive duše; le siv maček je žumiril in brundal na pletenem stolu poleg okna. — Velik šum se je slišal iz sosednje sobe. Sanin postoji — pozvoni s zvoncem ki je visel za durmi in zakliče: „ali nij nikogar tukaj?“

V tem trenutku se odpro dveri iz sosednje sobe — in Sanin se je nejevoljno začudil.

II.

V konditorijo pribeži s temnimi kodri, ki so bili po golih plečih razsipani, in pred se izpetimi golimi rokami skokoma dekle kacihi devetnajst let. Ko zagleda Sanina, skoči k njemu, ga prime za roko ter ga vleče za soboj govoreče s ihtečim glasom: „hitro, hitro hitite semkaj!“ Ne kakor, da bi se ne hotel podvreči, ampak zavoljo prevelikega začudenja nij šel Sanin precej za dekletom — in kakor da bi se bil uprl na mestu: v celem svojem življenji še nij videl jednake lepote. Ona se obrne k njemu — in s takim obupom v geslu, v pogledu, v dvigljenju stisnene roke, katero je krčevito k bledemu licu povzdignila,

omenili. Da si brez štempla na davkovske stroške sredi mej nami Slovenci izhaja, vendar zoper nas vedno laže in na Slovane zabavlja, namestu da bi objektivna bila. V zadnjem listu prinaša ta uradni list iz Logatca laž, da je pri likvidiranej „Sloveniji“ 80.000 goldinarjev zavarovanih. Nam pa je predsednik slovenijskega odbora povedal, da mu je le o 400 gld. znanega. Torej sama hudobija od uredništva vladnega lista. Ali deželna vlada to odobruje? Mi vendar upamo, da ne!

— (O strašnem požaru v Logatcu) nemamo še svojega dopisa, a poroča se nam da je zgorelo 120 poslopij mej temi 60 stanovanjskih hiš. Cerkveni stolp je tudi zgorel, zvonovi so popadali doli. Da je bil požar silno strahovit, kriva je huda burja, ki je predvčeranjem do polu dne in po polu dne po Notranjskem pihala. Natančneje bomo še poročali.

— (Tagblatt in Ravbarjev beneficij.) Da je g. Kljun dobil Ravbarjev beneficij, to ne da sladkega spanja gospodom nemškutarjem „Tagblatta“. V predvčerajšnji številki dokazuje z nadškofom Brigidom, kako da bi se sedaj, ko je postal Kljun beneficij, morala ta ustanovna cerkvena naprava odstraniti. Ominozno pa je, da ima ta listič vselej, kadar se sklicuje na kacega historičnega svedoka, prav veliko nesrečo. Govori nekaj o dobrih in vnetih duhovnikih, ter kliče na pričo omenjenega nadškofa. In vendar je vsakemu znano, da je bil Brigido sam malo vnet za svoj stan in da je veliko časa svojega ljubljanskega življenja prebil v temnih tedanjih krčmah in kavarnah in kričajoč krog nizkih igralnih miz. Bog ve, ali bi se „Tagblatt“ tudi tako srdil, če bi si na pr. pustil g. Dežman obriti sredino glave, ter postal stolni kaplan in mesto gospoda Dragotina Kljuna prevzel Ravbarjev beneficij — g. Dragotin Dežman? — Sicer je pa jako čudno, kako da se nemško-liberalni „Tagblatt“ najedenkrat postavlja na stališče cerkvene višje avtoritete in hierarhije? Sicer so nemško-liberalci zmirom naglašali, da nižje duhovenstvo naj bi bolj demokratično-prosto bilo in naj bi se prevelik terorizem škofom in papežu odvzel. To so trdili nemško-liberalci zmirom do zdaj. Kje je logika? Zdi se nam, ali dokazano imamo,

da nemškutarji so v svojem „liberalstvu“ čisto nelogični in brez moževskega prepričanja. Kjer jim gre odstraniti kacega narodnega nasprotnika, tam so denes za nižje duhovenstvo, jutri za višjo hierarhijo. Nemškutarska breznačajnost!

— (Kegljanje) za onemogle in bolne tiskarje v gostilnici pri „zvezdi“, na semenjskem trgu je živahno postalo; dosedaj je uže 1700 serij kegljalo, največja številka kegljev je 22. Kdor izmej kegljalcev šenij svoje sreče poskusil naj le ide k „zvezdi.“

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 7. avgusta

Prvo obravnavanje četrte letošnje sesije pred porotniki je bilo 7. t. m. proti Matiju Božiču, Šimnovemu, 20 letnemu črevljarju iz Ravtovš pri Št. Lenartu nad Škofjo loko zaradi hudodelstva umora. Obravnavo je vodil deželne sodnije predsednik g. Grčar; državno pravdnistvo je zastopal g. Mühleisen.

Stvar je bila ob kratkem tale: 28. maja 1876 so fantje Anton Habjan, Ant. Potočnik, Andrej Petočnik iz Dragobačke in Val. Ravnikar iz Stirpnika v hiši Jurja Potočnika v Ravni št. 15 žganje pili. Nekoliko po 10 uri zvečer je Andrej Potočnik to hišo zapustil, namesto njega je notri prišel Matija Božič iz Ravtovš. Kmalu potem se je mej Antonom Potočnikom in Matijem Božičem nek prepir vnel in je hotel poslednji Ant. Potočnika pretepeti; to se pa vendar nij zgodilo, ker je Anton Habjan branil. Lucija Potočnik, žena Jurja Potočnika se je bala, da bi se fantje na posled vendar ne stopili, zaradi tega jim je ukazala, da naj hišo zapuste. Anton Habjan, Ant. Potočnik in Valentin Ravnikar so ubogali in odšli, Matija Božiča so pa notri pridržali, ker se je bilo bati, da bi ga oni trije ne stopili. Matija Božič se je na to v hišo na klop vlegel in je hotel spat ker je bil precej pijan, ali fantja Anton Habjan in Ant. Potočnik sta ga zunaj hiše zmerjala in ga na „korajžo“ klicala. Hišni posestnik Jurij Potočnik je šel zaradi tega ven, da bi fanta zunaj pomiril; ta dva pa nijsta ubogala, in ko je Anton Potočnik celo 2 šipe z remelnom ubil, je skočil Matija Božič po konci in rekel: „Zdaj je pa vse jednako, naj bom mrtev jaz, ali pa ka-

reče: „pojdite vendar pojdite!“ in on je stopil precej za njo skozi odprte duri.

V sobi, v katero je Sanin zbežal z dekletom, je ležal na staromodnem divanu iz konjske žime ves bel — bel s žoltim odlivom kakor vosek ali star marmor, majhen deček kacihi 14 let, dekletu jako podoben, očitno njen brat. Njegove oči so bile zaprte, senca od črnih gostih las je padala negom na kakor okamenelo čelo, nepremakljive tenke obrvi izpod posinjelih ustnic so se videli stisnjeni zobje. Deček nij dihal; — jedna roka mu je padla na stran, drugo je bil odet in stegnen; tesen ovratnik je stiskal njegov vrat.

Dekle se vrže jokaje k njemu. „Umr! je, umrl je! vsiklikne ona; ravno zdaj je še tukaj sedel in govoril z mano — in tako naglo je padel in umrl... Moj bog! nij nobene pomoči? Mareri tdi nij! Pantaleone, Pantaleone, kje je doktor?“ je pristavila hitro po italijanski: — „ali nijsi šel po doktorja?“

— „Gospodičina, jaz nijsem šel, poslal sem Luizo, se zasliši hripav glas za durmi in v sobo prišanta na krivih nogah mali starček v modrem fraku s črnimi gumbicami,

visokim belim ovratnikom, v nankinastih, kratkih pantalonih in modrih volnenih nogovicah. Njegovo majhno ličice se je popolnoma skrivalo pod celo gromado sivih las. Povsod so mu stali navpik po konci in zopet padali v razčupanih kiticah in delali starčeka podobnega čopastej kokoši in to tem bolj, ker je bil pod njihovo temnosivo maso komaj zapaziti poostren nosiček mej okroglima žoltima očesoma.

— „Linica je naglo tekla, jaz je pa nijsem mogel dohajati, pravi starček po italijanski, vzdigovaje poredoma svoje podagrade noge, obute z visocimi črevlji — in prinesel sem soboj to-le vodo.“

S svojimi suhimi prsti je stikal dolg stekleničen vrat.

— „Emil je uže mrtev! vsiklikne deklina in razprostre roki prote Saninu — o gospod! — Ali vi ne morete pomagati!“

— Treba mu bode krvi spustiti — to je udar, pravi starček, ki je nosil ime Pantaleone.

(Dalje prih.)

¹⁾ Zuckerband.

teri drugi; planil je po teh besedah v vežo, zagrabil tu sekuro in je fantom zunaj zakričal: „Zdaj pa le notri, kolikor vas je, zdaj imam sekuro“. V tem hipu je hišni posestnik Jurij Potočnik k vežnim vratom pristopil, menda da bi zdaj Matijo Božiča pogovoril, ali nesrečnež se je zmotil, ker zatoženec ga je precej, ko se mu je približal, s sekuro in sicer z ostro stranjo tako po glavi udaril, da se je precej na tla zgrudil in drugi dan dušo izdihnil. Storilec je precej po dejanji pri stranskih durih na dvorišče skočil in od tod zbežal. Žena pobitega in dekla Ana Potočnik ste na to v vežo stopili, in ste videli Jurja Počnika na tleh ležati in na glavi močno krvaveti. Še tisto jutro je našel Jurij Vidmar iz Ban krvavo sekuro kake 3 sežnje od Potočnikove hiše pri plotu nasloneno.

Zatoženec priznava, da je v veži neko orodje ugrabil in da je s tem orodjem človeka, ki je prvi k vežnim vratom stopil, udaril in sicer zato, ker je mislil, da je ta jeden onih fantov, ki so ga od zunaj dražili; trdi pa, da se zaradi preoblegga pitja ne more natančneje spominjati, kako se je stvar godila. Državni pravdnik je tožil Matijo Božiča vsled tega dejanja zaradi hudodelstva umora, t. j. premišljenega usmrtenja. Porotnikom so se postavila 3 vprašanja: prvo je šlo na umor, drugo eventualno za slučaj, če se pravo zanika, na uboj, in 3 tje dodatno je šlo na to, če je

bil zatoženi pri zavesti, ko je dejanje storil. Prvo glavno vprašanje so g. porotniki z 11. glasovi zanikali in ga torej od hudodelstva umora oprostili; drugo vprašanje so potrdili, tretje dodatno vprašanje zopet zanikali, torej je bil zatoženec hudodelstva uboja krivega izpoznan in sodišče ga je obsodilo na 4 leta teške ječe poostrene vsak mesec z jednim postom in 29. maja vsacega leta z samotnim zaporom v temnici na deskah.

Lista administracije. Gosp. dr. J. Št. v št. L. Mi „Slov. Narod“ zmirom redno odpošiljamo, vsled tega smo se obrnili do tukajšnjega pošnega urada, da pri vas neredaost odpravi.

Oklic.

Včerajšnji, nenavadno razširjeni požar v Logatcu opravičuje pač moj oklic do vsega prebivalstva glavnega mesta zaradi milih darov za naše tako zelo ponesrečene rojake.

Dotični pri mestnem magistratu vloženi darovi se bodo razglasili in koj svojemu namenu odposlali.

V Ljubljani 9. avgusta 1876.

Župan: **Luschan,**

Dunajska borza 9. avgusta.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v banko	66	gld	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70			
1860 drž. posojilo	110		75	
Akcije narodne banke	855			
Kreditne akcije	144			
London	123		60	
Napol.	9		88	
C. k. cekini	5		92	
Srebro	101		75	

Tržne cene

v Ljubljani 9. avgusta t. l.
Pšenica hektoliter 8 gld. — kr.; — rež 5 gld. 50 kr.; — ječmen 4 gld. — kr.; — oves 4 gld. — kr.; ajda 6 gld. 40 kr.; — prosó 4 gld. 44 kr.; — koruza 5 gold. 60 kr.; krompir 100 kilogramov 5 gld. — kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 75 kr.; — špeh frišen — gld. 68 kr.; — špeh povejen — gld. 75 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka liter 8 kr.; govednine kilogram 50 kr.; — teletnine 42 kr.; — svinjeko meso 58 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 62 kr.; — slame 3 gold. 15 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Umetne zobe in zobišča

(Luftdruckgebisse),

ustavlja brez bolečin, ter opravlja plombacije in vse druge operacije z zobmi

zdravnik za zobe Paichel,

stanujoč pri Hradeckega mostu v Malitovej hiši (prvo nadstropje.) (252—1)

Človek,

kateri zna pisati in brati, kateri se zastopi pri kupnji lesa in se zamore skazati z dobrimi spričevali, se išče pri **Pavel Polegga** (251—1) Žabjek, hišna številka 122.

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—19) **Gabriel Piccoli,**

lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.

Evropa.

8. avgusta:

Evropa Denk iz Dunaja. — Pavlič iz Vipave. — Koch iz Dunaja. — Kós iz Trsta. — Kreutzer iz Dunaja. — Marek iz Loke. — Huter iz Gradca. Götz iz Dunaja.

Pri stonu: Svetličič iz Godoviča. — Arko iz Zagreba. — Riemer iz Linca. — pl. Neuman iz Trsta. — Morpurgo iz Gradiške. — Paterlago iz Gradca. — Medved iz Zagorja.

Pri bavarskem dvoru: Spliter iz Krakova. — Lončarič, Antič iz Selc. — Gutman iz Krakova.

Pri mestu Ljubljani: Bliger iz Dunaja. — Machusi iz Maribora.

Št. 4406.

Naznanilo.

Zaradi snaženja prostorij ostane **kranjska deželna blagajnica** od 11. do vštetega 14. avgusta 1876 zaprta. (247—2)

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 6. avgusta l. 1876.

Národní tiskárna

Z okusnimi pismenkami in olepšavanji, kakor tudi z dobrimi ročnimi in brzotiskalnimi ter družimi stroji in pripomočki popolnem oskrbljena

NÁRODNA TISKARNA

v Ljubljani,

v Kolmanovej hiši v zvezdi,

priporoča se čestitemu p. n. občinstvu za izvršenje vseh v stroko tiskarstva spadajočih del, ter bode jej blagovoljno izročena dela **po najnižjih cenah hitro in okusno** izdelovala, posebno pa:

Letna poročila,
koledarje,
računske poročila,
račune, fakture,
cirkulare, menjice,
vstopnice, vabilne liste,
mrtniške ali parte liste,
železcestne vozne liste,
s firmo in železniškim kolekom,
formulare za c. kr. urade,
advokate in notarje,
itd. itd.

Literarne knjige,
časopise, brošure,
kataloge,
glave na pisni papir,
jedilne liste, cenike,
diplome, izkaznice,
obiskovalne ali vizitkarte,
poštne vozne liste,
kovrte s firmo,
oznanila za prilepljenje na ogle,
itd. itd.